

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om tillsynsavgift för flyg- trafiken

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken (RP 131/2010 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Maija Ahokas, konsultativ tjänsteman Piia Karjalainen och konsultativ tjänsteman Sabina Lindström, kommunikationsministeriet

- biträdande direktör Susanna Metsälampi och ekonomidirektör Juhani Nikula, Trafiksäkerhetsverket
- företagsverksamhetsdirektör Reijo Tasanen, Finavia Abp
- planeringschef Sverker Skogberg, Finnair Abp
- förvaltningsdirektör Simo Sukselainen, Finnish Commuter Airlines Oy.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- finansministeriet
- Blue1.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att 4 § i lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken ändras så att tillsynsavgiften för flygtrafiken höjs från 0,80 euro till 1,00 euro per passagerare som fyllt två år och som under föregående kalenderår har avrest från en flygplats med ett luftfartyg i kommersiell lufttransport.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar.

Regeringen föreslår att 4 § i lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken (1249/2005) ändras så att tillsynsavgiften för flygtrafiken höjs från 0,80 till 1,00 euro per passagerare som fyllt två år och som under föregående kalenderår har avrest från flygplatsen med ett luftfartyg i kommersiell lufttransport. Flygplatsens operatör är betalningskyldig och avgiften tas ut till den del den överstiger 20 000 euro. Avgiftsintäkterna kommer att bli totalt 7 800 000 euro 2011 och statens inkomster kommer att öka med 1 560 000 euro.

Tillsynsavgiften är av skattenatur. Uttag och tillsyn sköts av Trafiksäkerhetsverket. Avgiften tas ut av staten för tillsyn över flygsäkerheten och offentliga förvaltningsuppgifter inom luftfarten. Den är avsedd för finansiering av luftfartsmyndighetens uppgifter som inte finansieras med medel ur statsbudgeten och som enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) inte kan finansieras genom prestationsavgifter. Till de här uppgifterna hör bland annat genomförande och tillämpning av internationella avtal om civil luftfart, inspektion av flygplan som landar i Finland, övervakning av flygpassagerarnas rättigheter och vissa tillstånd för trafikrättigheter som enligt internationell praxis inte ska vara avgiftsbelagda.

Motiven till propositionen

Regeringen uppger att avgiften måste höjas från 0,80 till 1,00 euro på grund av att antalet flygpassagerare minskar och luftfartsmyndigheternas kostnader stiger.

Det passagerarantal som avgiften bygger på minskade från 8,3 miljoner 2008 till 7,65 miljoner 2009. I år beräknas passagerarantalet öka

med lite mindre än två procent jämfört med fjolåret och alltså ligga på 7,8 miljoner.

Tillsynsutgifterna har ökat från 7,1 miljoner euro 2009 till uppskattningsvis 9,4 miljoner euro 2010. Nästa år väntas utgifterna stiga till 10,1 miljoner euro. Några orsaker till den här anmärkningsvärda ökningen är att ungefär tio årsverken rekryterades mot slutet av 2009 på grund av nya expertuppgifter som bl.a. EU-lagstiftningen och de internationella bestämmelserna kräver. Utgifterna ökar ytterligare eftersom lokalyror, utbildningsutgifter på grund av kraven i de internationella bestämmelserna och nödvändiga resekostnader stiger.

Analys av tillsynsavgiften

Vissa aktörer i sektorn har i sina sakkunnigutlåtanden kritiserat avgiftshöjningen och ansett att den är oskälig bl.a. med hänsyn till att flygtrafiken för närvarande först har börjat återhämta sig från den globala recessionen. Dessutom har det påpekats att flygplatsernas omsättning har sjunkit på grund av att flygplatsavgifterna och flygtrafiktjänstavgifterna sänktes i september 2009 för att läget inom flygtrafiken skulle förbättras.

Utskottet har begärt och fått en utredning om nivån på tillsynsavgiften för flygtrafiken i olika länder. I internationell jämförelse är avgiften i Sverige 1,05 euro per passagerare och i Italien, Irland, Serbien och Georgien varierar avgiftsnivån mellan 2 och 17,7 euro per passagerare. I Storbritannien är motsvarande avgift 12,76—127,64 euro per passagerare beroende på flygdestination och passagerarklass. Avgifterna är inte helt jämförbara, men utifrån jämförelsen verkar det uppenbart att avgiftsnivån i Finland kommer att vara relativt låg också efter den föreslagna höjningen.

Enligt utredning får flygplatsoperatören själv avgöra om den låter den passagerarspecifika höjningen på 20 cent ingå i de kundavgifter som flygbolagen tar ut av passagerarna.

Sakkunniga har också pekat på myndigheternas behov att försöka spara och arbeta kostnads-

effektivare och framhållit att avgiftshöjningen infaller olämpligt efter att trafikförvaltningen i början av året genomgått en ämbetsverksreform som till en del motiverades med kostnadsinbesparingar. Enligt en utredning som utskottet har fått kommer de ekonomiska inbesparingar som reformen siktade på att visa sig först ungefär två-tre år efter att reformen genomfördes.

Sakkunniga har dessutom bl.a. framfört en förhoppning om att tillsynsavgiften ska differentieras så att den blir lägre för inrikestrafik. Men enligt utredning är det av EU-rättsliga skäl omöjligt, eftersom principen är att flygtrafiken i EU ska bedrivas på lika villkor.

Slutsatser

Utifrån en utredning anser utskottet att den föreslagna avgiftshöjningen är nödvändig med tanke på den myndighetstillsyn som är väsentlig för säkerheten i flygtrafiken. Säkerheten inom luftfarten håller för närvarande relativt hög stan-

dard i Finland. Utskottet ser det som angeläget att säkerheten i flygtrafiken framöver garanteras genom att luftfartsmyndigheten får de finansiella resurser den behöver.

Intäkterna av tillsynsavgiften beror på hur passagerarantalet utvecklas. Avgiftsbeloppet har ändrats en gång tidigare. Den var 0,90 euro per passagerare från början av 2006 men sänktes till 0,80 euro från början av 2008 när passagerarantalet hade ökat snabbare än väntat.

Det är enligt utskottet påkallat att se över avgiftsnivån på nytt, också med stram tidsplan om det behövs, om avgiftsintäkterna ökar i takt med passagerarantalet eller om myndigheternas utgifter minskar så att det blir pengar över efter att behovet är tillgodosett.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 7 oktober 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Leena Harkimo /saml
Risto Kuisma /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf

Lyly Rajala /saml
Tero Rönni /sd
Ilkka Viljanen /saml
Anne-Mari Virolainen /saml
ers. Esko Ahonen /cent
Lauri Oinonen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.